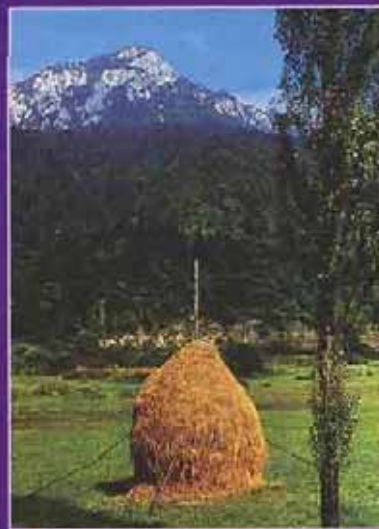
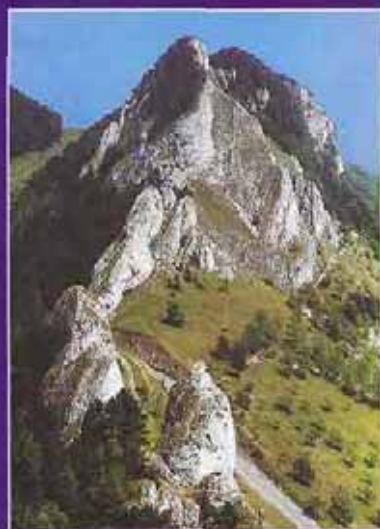

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V ROKOCH 1992 - 1993

MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ŽIVOTNE PROSTREDIE Slovenskej republiky

v rokoch 1992-1993

12

PREDSLOV

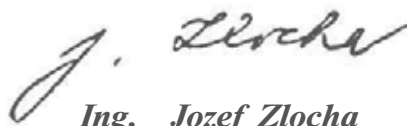
Slovenská republika do svojej Ústavy zahrnula právo každého na priaznivé životné prostredie a povinnosť chrániť ho a zveľaďovať, pričom štát musí dbať o šetrné využívanie prírodných zdrojov, o ekologickú rovnováhu a účinnú starostlivosť o životné prostredie. Tieto základné environmentálne práva a povinnosti dopĺňa právo každého na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu. Všetci máme teda Ústavou Slovenskej republiky zaručené právo byť informovaní o environmentálnej situácii vo svojej krajine. Základné informácie o stave a vývoji životného prostredia sú dnes občanovi dostupné v prvom rade na úradoch štátnej správy pre životné prostredie a v špecializovaných alebo komplexnejšie zameraných odborných štátnych organizáciách, medzi ktoré sa radí napríklad Slovenská agentúra životného prostredia so svojimi pobočkami a strediskami. Ministerstvo životného prostredia, aby zlepšilo situáciu v informovaní verejnosti o environmentálnej situácii, pristúpilo už v roku 1993 k vypracovaniu správy o stave životného prostredia v Slovenskej republike, ktorá sa Vám dostáva do rúk, žiaľ s určitým oneskorením. Okrem zhodnotenia zistených ukazovateľov o životnom prostredí z rokov 1992 a 1993, keď sa Slovenská republika osamostatnila, ide aj o zhrnutie výsledkov v zabezpečovaní starostlivosti o životné prostredie. Publikácia teda nemá iba informatívny charakter, ale poukazuje aj na problémy a spôsoby ich riešenia. Podáva výsledné svedectvo o dlhodobej nešetrnej eksploatacii prírodných zdrojov, o dôsledkoch rozsiahleho znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy, vnášania množstva cudzorodých látok do prostre-

dia a potravinového reťazca, nedomyslených zásahov do prírody a krajiny, o nahromadených odpadoch, prevažne na neriadených skládkach, ale aj o deformáciách štruktúry hospodárstva, zastaralosti technológií a infraštruktúry.

Celkový zhoršený stav životného prostredia s rozsiahlym stupňom devastácie a ohrozenosti v deviatich regiónoch a jeho nežiadúci vplyv na vek a zdravie ľudí, genofond hospodárskych i voľne žijúcich rastlín a živočíchov, na ekosystémy a ekonomiku, nemožno zmeniť okamžite. To si zrejme všetci spoločne uvedomujeme. Veď len na odstránenie environmentálnej zadĺženosti priemyselných podnikov treba vynaložiť 100 až 130 miliárd korún. Postupne sa realizujú rozsiahle nápravné a preventívne opatrenia na odstránenie ťaživého environmentálneho dedičstva, dotvára sa environmentálny právny systém a organizačná štruktúra. Chýbajú však finančné zdroje, zaostáva environmentálna výchova, vzdelávanie a etika.

Dominantným problémom ostáva úroveň hospodárstva, charakterizovaná energetickou a surovinovou náročnosťou, ktorého reštrukturalizácia potrvá viacero rokov. Produkuje sa 34 miliónov ton odpadov ročne, z toho 3,3 mil. ton nebezpečných. Zaevidovali sme 8 372 skládok odpadov, avšak z nich iba 335 povolených. I keď došlo v poslednej dobe k zníženiu emisií oxidu siričitého v ovzduší až o 58 % a do vodných tokov sa dostáva o 25 % znečisťujúcich látok menej, situácia ostáva naďalej v mnohých regiónoch veľmi vážna. Deficit pitnej vody sa zaznamenáva už v 16 okresoch, 41% obyvateľstva žije v silne až extrémne narušenom prostredí. Výskyt rakoviny sa u nás za posledných 25 rokov zdvojnásobil. Naši občania žijú v priemere o 5 až 7 rokov menej než občania vo vyspelých štátoch. Zakladatelia rodín sa opodstatnene obávajú perinatálnej a dojčenskej úmrtnosti, vrodených vývojových väd a zvýšenej chorobnosti svojich detí. Kým inde už majú kardiovaskulárne choroby klesajúci trend, u nás počet srdcových a cievnych ochorení stále rastie. Tieto skutočnosti si nemôžeme zakrývať. Životné prostredie nestojí bokom od života občanov a nemôže byť len predmetom pôsobnosti rezortu životného prostredia. Musíme si uvedomiť, že je vecou všetkých, lebo priamo podmieňuje život v každej jeho forme a ten predstavuje jeho súčasť. Aké je dnes a aké bude zajtra závisí od každého z nás.

Štáty sveta na Konferencii OSN o životnom prostredí a rozvoji v Rio de Janeiro v roku 1992 deklarovali ochranu životného prostredia ako nedeliteľnú súčasť procesu rozvoja. Neostaňme len pri deklarácii, ale pretransformujme ju do nášho vedomia, svedomia a činov, aby všetky nasledujúce hodnotenia stavu životného prostredia objektívne uvádzali: Životné prostredie v Slovenskej republike sa neustále zlepšuje !

Ing. Jozef Zlocha
minister životného prostredia
Slovenskej republiky